

Urszula Perlikowska-Puszkarska

Sypniewo, woj. ostrołęckie

Informator Archeologiczny : badania 20, 161-162

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko położone jest na północnej krawędzi gruntów wsi Smarklice, w odległości około 300 m na południe od gruntów wsi Ostrożany i około 700 m na północ od drogi łączącej zabudowania kolonii Smarklice z szosą Brohiczyn-Ostrożany, na grzbiecie wysoczyzny opadającej ku zachodowi /na jej zachodnim cyplu/.

Pierwotnie cmentarzysko składało się z pięciu kurhanów. Obecnie trzy z nich są silnie rozorane i prawie niewidoczne, dwa natomiast są dobrze zachowane i porośnięte tarniną. Badaniami objęto jeden z trzech kurhanów rozorzanych, położony na polu arnym, słabo widoczny, o wymiarach WE - 11,5 m, NS - 12 m, wysokość 0,40 - 0,50 m. Został on przebadany w całości. Miał on nasyp o konstrukcji ziemnej z niewielką ilością kamieni nie tworzących zwartej bryły. Pierwotna średnica nasypu wynosiła około 9 m, wysokość 1,20 m. Nasyp otaczał rów dookoła szerokości 2 m. W nasypie na różnej jego wysokości wystąpiły palone kości, tworząc niekiedy niewielkie skupiska. Jamy grobowej nie stwierdzono. Jedynym materiałem zabytkowym znalezionym w kurhanie było kilkanaście fragmentów ceramiki, pochodzących z kilku naczyń. Na podstawie ceramiki kurhan można datować na X - początek XI wieku.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

STROSZKI, gm.Nekla
woj. poznańskie
Stanowisko 1

patrz
okres wpływów rzymskich

SULEJÓW - Podklasztorze
woj. piotrkowskie
Stanowisko 4b

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził mgr Mieczysław Góra. Finansował WKZ w Piotrkowie Trybunalskim. Osada wielokulturowa z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza XI-XII w.

Stanowisko znajduje się na skraju wysoczyzny nad doliną Pilicy, na północny zachód od zabudowań klasztoru Cystersów. Podczas tegorocznych prac główną uwagę skierowano na rozpoznanie południowej strony pól przylegających do starego szlaku drożnego, nazywanego przez miejscowych drogą na Iwon. Ogółem przebadano obszar 4 arów. Natrafiono obok tej drogi na 4 wczesnośredniowieczne jamy osadnicze. W ich wypełniakach znaleziono ułamki naczyń glinianych, fragmenty polepy i drobinę węgla drzewnych.

Zbadano także fragment następnej jamy wczesnośredniowiecznej, która przypadkowo odsłonięto w samym centrum dziedzińca sulejowskiego klasztoru. Była to jama poprodukcyjna związana z wytopem żelaza, w wypełniaku której znaleziono duże ilości żużla żelaznego, ułamki naczyń glinianych, kilka przepalonych kości zwierzęcych. Na identyczne ślady hutnictwa w tym rejonie natrafiono podczas badań w 1979 r. na osadzie wczesnośredniowiecznej w Sulejowie-Piaskach, stanowisko 4.

Najciekawszym odkryciem było jednak znalezienie w sąsiedztwie obiektów wczesnośredniowiecznych, dużej półziemianki z okresu wpływów rzymskich. Był to w rzucie płaskim regularny obiekt mieszkalny o wymiarach 3,5 x 5 m i głębokości 1,3 m od powierzchni ziemi. W jego wnętrzu znaleziono bogaty materiał zabytkowy: 3 całe naczynia gliniane, ułamki naczyń glinianych, przepalona kość zwierzęca, 6 prześlików glinianych, żelazny grot oszczepu, fragment ozdoby brązowej, fragment ozdoby kościanej, 4 fragmenty kamieni żarnowych.

Badania wykopaliskowe będą kontynuowane.

SYPIEWO
woj. ostrołęckie

PP Pracownice Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Urszula Perlikowska-Puszkarska. Finansował WKZ w Ostrołęce. Dziesięć sezonów badań.

Cmentarzysko i osada podgrodowa /XI-XIII w. oraz XVI-
-XVII w./

Badania koncentrowały się w ćwiartce północno-zachodniej cmentarzyska. Wytyczono trzy wykopy o łącznej powierzchni 75 m². Wyeksplorowano 85 grobów oraz 8 skupisk kości pochodzących ze zniszczonych grobów. Łączna ilość grobów na tym stanowisku wynosi 1184. Udokumentowano 3 obiekty mieszkalne związane z osadą podgrodową. Stwierdzono duży procent zniszczenia pochówków, spowodowany użytkowaniem terenu dla celów rolniczych.

Na tym odcinku stanowiska stwierdzono występowanie od trzech do sześciu warstw pochówków. Ślady trumien stwierdzono przy pochówkach nr 1110, 1114 i 1145. Zmarły z grobu nr 1145 był pochowany w prostokątnej trumnie. Inną formą grobu były pochówki w jamach grobowych bez zachowania śladów trumien.

Zmarli byli układani w pozycji wyprostowanej na wznak, wzdłuż osi wschód-zachód, głowa na zachód, ręce ułożone wzdłuż tułowia. W nielicznych wypadkach stwierdzono ułożenie kości rąk na kościach miednicy lub na piersiach zmarłego. W grobach nr 1154 i 1174 zmarli zostali ułożeni wzdłuż osi wschód-zachód głową na wschód.

W arse 45 ćw. D i C zadokumentowano bardzo czytelny, niezakłócony "rzędowy" układ pochówków wzdłuż osi północ-południe.

W warstwie kulturowej cmentarzyska oraz w zasypiskach jam grobowych stwierdzono występowanie przepalonych kości ludzkich. Wyposażenie grobów stanowiły: kabłączki skroniowe, paciorki szklane, obrączki i noże. Zmarły z grobu nr 1132 został pochowany z grotem oszczepu, a przy zmarłych w grobach nr 1153 i 1170 znaleziono monety.

Udokumentowano trzy obiekty mieszkalne bardzo zniszczone przez pochówki. W obiektach wystąpiły duże ilości ceramiki, kości zwierzęce, polepa, przepalone kamienie. Obiekt nr 19 dostarczył bardzo dużej ilości łusek rybich. Obiekty są związane z osadą podgrodową i można je wstępnie datować na XI-XII w.

Większość pochówków, które były przedmiotem tegorocznych badań można datować na XII-XIII w. Zadokumentowano również pochówki datowane na XVI i XVII w. W zasypiskach jam grobowych stwierdzono występowanie fragmentów ceramiki, które pochodzą ze zniszczonych obiektów mieszkalnych osady podgrodowej datowanej na XI-XII w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PAK PP PKZ O/Warszawa.

Badania będą kontynuowane.

SZCZECIN - STARE MIASTO
Podzamcze

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
w Szczecinie

Badania prowadził mgr Marian Rulewicz. Finansował WKZ
w Szczecinie. Pierwszy sezon badań. Czasowośrodkowoczesne
na podgrodzie w rejonie domniemanego portu /XII-XIII w./

Prace organizacyjno-przygotowawcze przeprowadzono w 1986 r. Dotyczą kwartału VI /ok. 19 arów/, tzn. terenu ograniczonego na Starym Mieście ulicami: Małą Odrzańską /od strony wschodniej/, Bursztynową /południowej/, Rybaki /północnej/ i Rynkiem Warzywnym /zachodniej/. W rejonie tym wytypowane zostały miejsca pod wykopy archeologiczne. Po zniwelowaniu 2/3 terenu na kwartale VI, odgruzowano jedną z wielu istniejących tam piwnic staromiejskich. Jest to piwnica nie odsłonięta w całości, a jej wymiary w stanie dotychczasowym wynoszą 4 x 3 m. Posiada ona częściowo zachowane sklepienia gotyckie, dołem zaś, na głębokości 2 m od aktualnej powierzchni, trzy nawarstwienia posadzek ceglano-drewnianych. Pod najstarszą z nich wyłoniły się wczesnośredniowieczne nawarstwienia kulturowe. Prawie w bezpośrednim sąsiedztwie piwnicy /od strony Rynku Warzywnego/ wytyczono wykop archeologiczny o wymiarach 8 x 15 m /120 m²/, gdzie na głębokości około 0,5 m od obecnej powierzchni terenu, stwierdzono jednoznacznie wy-